

Aleksi Saukkoriipi

Suomen kunta- ja palvelujärjestelmä – Kunnallisalan kehittämissäätiön kilpailu

Yleiskuva

Julkisen palvelujärjestelmän uudistamiseksi luodaan kolmas itsehallinnollinen taso: maakunta. Maakunnille annetaan kuntien tapaan perustuslaillinen asema ja verotusoikeus.

Palvelut

Järjestämistä vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista sekä toisen asteen koulutuksesta siirretään maakunnille. Tuottamistavasta päättävät maakunnat. Kunta voi toimia tuottajana.

Valtion tehtävistä maakunnille siirretään ELY-keskusten ja TE-keskusten kaikki tehtävät. Kunnat eivät maksa osuutta työmarkkinatuesta. ELY-keskuksilta siirretään Aluehallintovirastoille sellaiset viranomaisluonteiset lupatehtävät, joissa on tarpeen toimia yhtenäisten käytäntöjen mukaan koko maassa.

Kelan tehtävistä maakunnille siirretään kaikki työttömyyteen, sairaanhoitoon, sairastamiseen ja hoitoihin liittyvät tuet ja maksut. Maakunnat vastaavat kaikista työttömyyden, terveydenhoidon ja sairastamisen kustannuksista. Toimeentulotuen perusosan käsittely siirretään maakunnille.

Pelastuslaitokset ja jätehuolto siirretään maakunnille.

Ammattikorkeakoulut siirretään kunnilta valtiolle.

Verotus ja valtionosuudet

Kunnilta siirretään maakunnille ansiotuloverotus ja yhteisöveron kuntaosuus. Kunnille jää kiinteistöverotus. Valtionosuudet jaetaan uudelleen kuntien ja maakuntien kesken.

Jokeri

Metropoli voi muodostua omaksi ”maakunnakseen”. Tällöin metropoli saa saman itsehallinnollisen aseman kuin maakunta ja sillä on samat tehtävät. Metropolille siirretään lisäksi kunnilta yleis- ja asemakaavoitustehtävät ja kokonaan. Metropolit voidaan perustaa Helsingin, Tampereen ja Turun seuduille. Metropolikunnat eivät kuulu ympäröivään maakuntaan. Metropoli voidaan ensi vaiheessa perustaa metropoliin tulevien kuntien ja valtion yhteisellä päätöksellä. Myöhemmin metropoleja voidaan perustaa tai purkaa/liittää muuhun maakuntaan/metropoliin kuntien ja maakuntien/metropolien esityksestä valtioneuvoston päätöksellä samoin periaattein kuin kuntajakoa muutetaan.